

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 16 de novembre de 2022

Catequesi sobre el discerniment 8. Per què estem desolats?

Benvolguts germans i germanes, bon dia i benvinguts!

Reprenem avui les catequesis sobre el tema del discerniment. Hem vist com n'és, d'important, llegir allò que es mou dins nostre, per a no prendre decisions precipitades, en l'onada emocional del moment, només per a penedir-nos-en quan ja és massa tard. És a dir, llegir què passa i després prendre les decisions.

En aquest sentit, també l'estat espiritual que anomenem desolació, quan en el cor tot és fosc, és trist, aquest estat de desolació pot ser ocasió de creixement. De fet, si no hi ha una mica d'insatisfacció, una mica de tristesa saludable, una sana capacitat d'habitar en la soledat i d'estar amb nosaltres mateixos sense fugir, correm el risc de romandre sempre a la superfície de les coses i no prendre mai contacte amb el centre de la nostra existència. La desolació provoca una "sacsejada de l'ànima": quan s'està trist és com si l'ànima se sacsegés; ens manté desperts, afavoreix la vigilància i la humilitat i ens protegeix del vent del caprici. Són condicions indispensables per al progrés en la vida, i, per tant, també en la vida espiritual. Una serenitat perfecta, però "asèptica", sense sentiments, ens fa deshumans quan es converteix en el criteri de decisions i comportaments. Nosaltres no podem no fer cas dels sentiments: som humans i el sentiment és una part de la nostra humanitat, sense entendre els sentiments serem deshumans, sense viure els sentiments serem també indiferents al sofriment dels altres i incapaços d'acollir el nostre. Sense considerar que aquella "serenitat perfecta" no s'aconsegueix per aquest camí de la indiferència. Aquesta distància asèptica —"Jo no m'involucro amb les coses, jo prenc distància"— no és vida, és com si visquéssim en un laboratori, tancats, per a no tenir microbis, malalties. Per a molts sants i santes, la inquietud ha estat un impuls decisiu per a fer un gir en la seva vida. Aquesta serenitat artificial no funciona, mentre que la inquietud sana és bona, el cor inquiet, el cor que intenta buscar camí. És el cas, per exemple, d'Agustí d'Hipona o d'Edith Stein o de Josep Benet Cottolengo o de Carles de Foucauld. Les decisions importants tenen un preu que la vida presenta, un preu que és a l'abast de tothom: és a dir, les decisions importants no venen de la loteria, no; tenen un preu i tu l'has de pagar, aquest preu. És un preu que tu has de pagar amb el teu cor, és un preu de la decisió, un preu de tirar endavant una mica d'esforç. No és de franc, però és un preu a l'abast de tothom. Tots nosaltres hem de pagar aquesta decisió per a sortir de l'estat d'indiferència, que ens aclapara, sempre.

La desolació és també una invitació a la gratuïtat, a no actuar sempre i només amb vista a una gratificació emotiva. Estar desolats ens ofereix la possibilitat de créixer, d'iniciar una relació més madura, més bonica, amb el Senyor i amb les persones estimades, una relació que no es redueixi a un mer intercanvi de donar i prendre. Pensem en la nostra infància, per exemple, quan som nens passa sovint que busquem els pares per a obtenir alguna cosa d'ells, una joguina, diners per a comprar un gelat, un permís... I així els busquem no per ells mateixos, sinó per un interès. Malgrat això, però, ells són el do més gran, els pares, i això ho entenem a mesura que creixem.

També moltes de les nostres pregàries són una mica d'aquest tipus, són peticions de favors adreçats al Senyor, sense un veritable interès per ell. Demanem, demanem, demanem al Senyor. L'Evangelí assenyala que Jesús sovint estava envoltat de molta gent que el buscava per a obtenir alguna cosa —guaricions, ajudes materials— però no simplement per estar amb ell. Estava envoltat de multitud de persones, però estava sol. Alguns sants, i també alguns artistes, han meditat sobre aquesta condició de Jesús. Podria semblar estrany, irreal, preguntar al Senyor: “Com estàs?” En canvi és una manera molt bonica d'entrar en una relació vertadera, sincera, amb la seva humanitat, amb el seu sofriment, també amb la seva singular soledat. Amb ell, amb el Senyor, que ha volgut compartir fins al fons la seva vida amb nosaltres.

Ens fa molt de bé aprendre a estar amb ell, amb el Senyor, sense cap altra finalitat, exactament com ens passa amb les persones que estimem: volem conèixer-les cada vegada més, perquè és bonic estar amb elles.

Benvolguts germans i germanes, la vida espiritual no és una tècnica a la nostra disposició, no és un programa de “benestar” interior que nosaltres hem de programar. No. La vida espiritual és la relació amb el Vivent, amb Déu, el Vivent, irreductible a les nostres categories. I la desolació, doncs, és la resposta més clara a l'objecció que l'experiència de Déu sigui una forma de suggestió, una simple projecció dels nostres desitjos. La desolació és no sentir res, és veure-ho tot fosc: però hem de cercar Déu en la desolació. En aquest cas, si pensem que és una projecció dels nostres desitjos, sempre seríem nosaltres els qui la programéssim, sempre estaríem feliços i contents, com un disc que repeteix la mateixa música. En canvi, qui prega s'adona que els resultats són imprevisibles: experiències i passatges de la Bíblia que sovint ens han entusiasmat, avui, estranyament, no provoquen cap entusiasme. I igualment, de manera inesperada, experiències, encontres i lectures als quals mai no havíem fet cas o que preferíem evitar —com l'experiència de la creu— ens donen una pau immensa. No hem de tenir por de la desolació, hem de tirar-la endavant amb perseverança, no n'hem de fugir. I en la desolació hem d'intentar trobar el cor de Crist, trobar el Senyor. I la resposta arriba, sempre.

Davant les dificultats, per tant, no ens hem de desanimar mai, si us plau, sinó afrontar la prova amb decisió, amb l'ajuda de la gràcia de Déu que mai no ens falla. I si escoltem dins nostre una veu insistent que vol distreure'ns de la pregària, aprenquem a desemmascarar-la com la veu del temptador; i no ens deixem impressionar: simplement fem precisament el contrari del que ens diu! Gràcies.